

**UCHWAŁA NR V/46/7/2017
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

z dnia 20 listopada 2017 r.

**w sprawie
przyjęcia Programu współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi
oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o
wolontariacie na rok 2018**

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 2096) i art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 1817 z późn. zm.)

**Sejmik Województwa Śląskiego
uchwala:**

§ 1. Przyjmuje się *Program współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2018*, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Śląskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Śląskiego

Stanisław Gmitruk

Załącznik do uchwały Nr V/46/7/2017
Sejmiku Województwa Śląskiego
z dnia 20 listopada 2017 r.

**PROGRAM WSPÓŁPRACY SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
Z ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI
WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY
O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO
I O WOLONTARIACIE NA ROK 2018**



Katowice, listopad 2017

SPIS TREŚCI

| | |
|---|-----|
| Wstęp..... | 3 |
| Rozdział 1. Zasady współpracy..... | 3 |
| Rozdział 2. Cele współpracy..... | 5 |
| Rozdział 3. Formy współpracy..... | 6 |
| Rozdział 4. Zakres przedmiotowy (obszary działania)..... | 8 |
| Rozdział 5. Priorytetowe zadania publiczne | 9 |
| Rozdział 6. Okres realizacji programu | 13 |
| Rozdział 7. Sposób realizacji Programu | 13 |
| Rozdział 8. Wysokość środków przeznaczonych na realizację programu..... | 144 |
| Rozdział 9. Sposób oceny realizacji programu | 14 |
| Rozdział 10. Informacja o sposobie tworzenia programu i przebiegu konsultacji | 166 |
| Rozdział 11. Postanowienia końcowe..... | 177 |

Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia, jako podstawę funkcjonowania państwa, poszanowanie wolności i sprawiedliwości, współdziałanie władz, dialog społeczny oraz pomocniczość umacniającą uprawnienia obywateli i ich wspólnot. Zasady te przyjęto jako kluczowe we współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi.

Działania Samorządu Województwa Śląskiego mają na celu podejmowanie wyzwań o charakterze społeczno-gospodarczym oraz zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców regionu. Samorząd województwa realizuje swoje zadania również poprzez kształtowanie rozwoju społeczności lokalnych. W procesie tym szczególną rolę odgrywają organizacje pozarządowe, skupiające aktywnych i wrażliwych na sprawy społeczne obywateli danego środowiska.

Celem współpracy jest wspieranie działań obywatelskich, tak by prowadzić do jak największej samodzielności oddolnych inicjatyw i zbudowania podstaw równoprawnego partnerstwa pomiędzy administracją publiczną a organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

Samorząd Województwa Śląskiego realizuje właściwe sobie zadania publiczne przy współpracy z organizacjami pozarządowymi, spółdzielniami socjalnymi, spółkami i klubami sportowymi przeznaczającymi dochód na działalność statutową, osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi działającymi na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego, innych kościołów i związków wyznaniowych, a także ze stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego, które prowadzą na terenie województwa śląskiego działalność pożytku publicznego. Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest elementem realizacji celów *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego* oraz innych wojewódzkich dokumentów programowych.

Rozdział 1 Zasady współpracy

1. Miejscem realizacji Programu jest przede wszystkim obszar województwa śląskiego.
2. Program adresowany jest do organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, które realizują cele publiczne związane z wykonywaniem zadań Samorządu Województwa Śląskiego.
3. Koordynatorem programu jest Zarząd Województwa Śląskiego, jako organ wykonawczy samorządu województwa.
4. Ilekroć w niniejszym Programie jest mowa o:
 - a) **ustawie** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 z późn. zm.)

- b) **ustawie o samorządzie województwa** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 2096)
 - c) **organizacjach** – rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy,
 - d) **województwie** – należy przez to rozumieć województwo śląskie,
 - e) **konkursie** – należy przez to rozumieć otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 13 ustawy,
 - f) **dotacji** – rozumie się przez to dotację w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.),
 - g) **zadaniu publicznym** – rozumie się przez to zadania określone w art. 4 ustawy,
 - h) **urzędzie** – należy przez to rozumieć Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego,
 - i) **zagadnieniach horyzontalnych** – rozumie się przez to zagadnienia, których realizacja jest tematem przewodnim Programu, a które są wspólne dla wynikających z art. 4 ustawy i art. 14 ustawy o samorządzie województwa,
 - j) **zadaniu priorytetowym** – rozumie się przez to zadanie, jako główne do realizacji w ramach programu współpracy, określone na podstawie diagnozy potrzeb lub spójne z działaniami prowadzonymi przez samorząd województwa, którego realizacja jest traktowana priorytetowo.
5. Modelowa współpraca samorządu województwa z organizacjami opiera się głównie na:
- a) standaryzacji i uproszczeniu procedur współpracy,
 - b) rozszerzeniu form współpracy,
 - c) budowaniu pozytywnego wizerunku III sektora (NGO) w województwie,
 - d) wspieraniu działań zmierzających do integracji III sektora (NGO) w województwie.
6. Samorząd województwa przy współpracy z organizacjami kieruje się następującymi zasadami:
- a) **pomocniczości oraz suwerenności stron** – w myśl tych zasad samorząd województwa, respektując odrębność i suwerenność zorganizowanych wspólnot obywateli, uznaje ich prawo do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów – w tym należących także do sfery zadań publicznych – i w takim zakresie współpracuje z tymi organizacjami, a także wspiera ich działalność oraz umożliwia realizację zadań publicznych na zasadach i w formie określonej w ustawie;
 - b) **partnerstwa** – zgodnie z zasadą partnerstwa organizacje, na zasadach i w formie określonej w ustawie oraz według trybu wynikającego z odrębnych przepisów,

uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, wypracowywaniu sposobów ich rozwiązania oraz wykonywaniu zadań publicznych;

- c) **efektywności** – kierując się zasadą efektywności samorząd województwa, przy zleceniu organizacjom zadań publicznych, dokonuje wyboru najefektywniejszego sposobu wykorzystania środków publicznych, przestrzegając zasad uczciwej konkurencji, uwzględniając wkład własny podmiotów w postaci pracy wolontariuszy i możliwości pozyskiwania darowizn rzeczowych oraz z zachowaniem wymogów określonych w ustawie o finansach publicznych;
- d) **jawności** – mając na względzie zasadę jawności, samorząd województwa udostępnia współpracującym z nim organizacjom informacje o zamiarach, celach i środkach przeznaczonych na realizację zadań publicznych, w których możliwa jest współpraca z tymi organizacjami oraz zapewnia przejrzystość procedur przyznawania dotacji i udział przedstawicieli organizacji w procedurach związanych z oceną ofert na wykonywanie zadań publicznych przez organizacje;
- e) **uczciwej konkurencji** – samorząd województwa równorzędnie traktuje organizacje przy realizacji zadań publicznych, ogłaszając w tym samym czasie takie same założenia określające zadanie oraz stosując takie same kryteria oceny zgłoszonych ofert konkurujących podmiotów. Organizacje bez względu na staż funkcjonowania mogą równorzędnie korzystać z Programu.

Rozdział 2

Cele współpracy

1. Za cel główny niniejszego Programu przyjmuje się wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego jako realizującego zadania publiczne istotne dla rozwoju województwa, poprzez budowanie partnerstwa między administracją publiczną i organizacjami, z uwzględnieniem biznesu społecznie odpowiedzialnego.
2. Za cele szczegółowe przyjmuje się:
 - a) kreowanie i wzmacnianie warunków dla powstawania i rozwoju inicjatyw oraz struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnych w województwie, w tym tworzenie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań służących rozwijaniu społeczeństwa obywatelskiego oraz efektywnych form współpracy;
 - b) zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej w województwie oraz wzmacnianie współpracy między podmiotami sektora samorządowego i pozarządowego w tym zakresie;
 - c) poprawę jakości życia mieszkańców województwa poprzez umacnianie współpracy między sektorem samorządowym i pozarządowym w realizowaniu polityki województwa, pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych oraz zwiększanie efektywności wykorzystania środków publicznych;
 - d) integrację podmiotów polityki lokalnej obejmującej swym zakresem sferę zadań

publicznych wymienionych w ustawie;

e) budowanie poczucia przynależności do wspólnoty regionalnej i kreowanie tożsamości regionalnej.

3. Oczekiwane efekty:

a) wypracowanie i upowszechnienie partnerskiego modelu współpracy pomiędzy organizacjami a samorządem województwa,

b) budowanie dialogu obywatelskiego,

c) zwiększenie kompetencji pracowników samorządu i organizacji w zakresie realizowania lokalnych programów rozwiązujących problemy społeczne.

Rozdział 3 **Formy współpracy**

1. Współpraca samorządu województwa z organizacjami ma charakter finansowy i pozafinansowy.

2. Współpraca o charakterze pozafinansowym, prowadzona może być przede wszystkim w formie:

a) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności w celu prawidłowego diagnozowania problemów i potrzeb mieszkańców województwa;

b) publikowania informacji o działaniach istotnych dla organizacji na stronach internetowych urzędu (m.in. ngo.slaskie.pl), udostępnianiu informacji w lokalnych mediach, a także udostępnianiu informacji innymi dostępnymi sposobami, w szczególności podczas otwartych spotkań z przedstawicielami organizacji;

c) współdziałania z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego, powołaną przez Marszałka Województwa Śląskiego, w zakresie jej kompetencji;

d) konsultowania z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego oraz organizacjami projektów aktów normatywnych, w tym aktów prawa miejscowego, w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;

e) tworzenia wspólnych, stałych lub doraźnych zespołów roboczych o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej;

f) udzielania patronatu przez Marszałka Województwa dla działań lub programów realizowanych przez organizacje, a uznanych za szczególnie wartościowe;

g) udzielania rekomendacji lub referencji organizacjom w zakresie sposobu realizacji zadania publicznego zleconego przez samorząd województwa, a także na podstawie doświadczenia ze współpracy w innych formach. Referencji udzielać będą właściwe merytorycznie komórki organizacyjne urzędu i jednostki

organizacyjne samorządu województwa w zależności od obszaru realizacji zadania;

- h) współorganizowania spotkań informacyjnych, szkoleń oraz udzielania instrukcji i wskazówek w zakresie prawidłowego ubiegania się o dotacje z budżetu Województwa oraz rozliczania się z nich;
 - i) inicjowania i współorganizowania szkoleń, spotkań, konferencji podnoszących jakość pracy osób zajmujących się współpracą z organizacjami z terenu województwa oraz inicjatyw integrujących to środowisko wokół zadań ważnych dla regionu;
 - j) angażowania organizacji do wymiany doświadczeń i prezentacji osiągnięć, a także koordynacji działań i realizacji wspólnych przedsięwzięć i imprez;
 - k) promowania przez samorząd działalności organizacji i pomocy w tworzeniu dobrego wizerunku III sektora (NGO) w województwie;
 - l) popierania i umacniania lokalnych inicjatyw podejmowanych na rzecz rozwoju społeczności lokalnych i ekonomii społecznej;
 - m) udostępniania w miarę posiadanych możliwości pomieszczeń oraz sprzętu będących w dyspozycji urzędu na potrzeby organizowanych lub współorganizowanych przez organizacje spotkań, seminariów, szkoleń i konferencji o charakterze regionalnym, niekomercyjnym i otwartym dla wszystkich zainteresowanych;
3. Współpraca o charakterze finansowym może być prowadzona w formie zlecenia realizacji zadań publicznych w trybie:
- a) otwartego konkursu ofert, jako wspieranie lub powierzanie zadań publicznych,
 - b) pozakonkursowym, określonym w art. 19a ustawy,
 - c) umowy o wykonanie zadania publicznego, w ramach narzędzia zdefiniowanego w art. 19b ustawy, realizowanej przez mieszkańców województwa bądź organizacje,
 - d) innych trybach przewidzianych przepisami polskiego prawa.
4. Zlecenie realizacji zadań publicznych może mieć formę:
- a) powierzenia wykonania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji ze środków budżetowych na sfinansowanie ich realizacji,
 - b) wspierania wykonania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.
5. Podstawową formą zlecenia przez samorząd województwa zadań publicznych jest otwarty konkurs ofert, chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia.
6. Zlecenie zadania publicznego może nastąpić w trybie określonym w art. 19a ustawy, w szczególności jeśli oferta realizacji zadania publicznego będzie dotyczyć jednego z trzech zadań priorytetowych, o których mowa w rozdz. 5 ust. 1.
7. Zlecenie realizacji zadania publicznego odbywa się z zachowaniem dbałości o to, by decyzje dotyczące sposobów i kierunków rozwoju regionu zapadały w wyniku

konsultacji z mieszkańcami w oparciu o zasadę równych szans oraz najlepszych europejskich praktyk partycypacji obywatelskiej.

8. Dotacja przyznana na realizację zadania publicznego nie może być wykorzystana na:
 - a) remonty budynków – z wyjątkiem możliwych do realizacji w ramach narzędzia zdefiniowanego w trybie art. 19b ust. 1 pkt 1 ustawy,
 - b) zakupy gruntów,
 - c) działalność gospodarczą,
 - d) pokrycie kosztów utrzymania biura organizacji, wykraczających poza zakres realizacji zleconego zadania,
 - e) działalność polityczną.
9. Zasady i tryb wyboru ofert są jawne i podawane do publicznej wiadomości w ogłoszeniu o konkursie.
10. Wyniki konkursów podawane są do publicznej wiadomości. Ogłoszenia o otwartych konkursach ofert i ich wynikach zamieszczane są w szczególności:
 - a) w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu;
 - b) na stronach internetowych urzędu www.slaskie.pl oraz ngo.slaskie.pl;
 - c) na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu.
11. W przypadku konkursów realizowanych przez inne jednostki organizacyjne samorządu województwa, ogłoszenia o otwartych konkursach ofert i ich wynikach zamieszczane są w szczególności:
 - a) w Biuletynie Informacji Publicznej danej jednostki;
 - b) na stronie internetowej danej jednostki;
 - c) na tablicach ogłoszeń w siedzibie danej jednostki.
12. Do oceny ofert zgłoszonych do konkursu Zarząd Województwa powołuje komisję konkursową.
13. Ogłoszenie o wyborze oferty w trybie pozakonkursowym jest jawne i podawane do publicznej wiadomości w sposób określony w rozdz. 3 ust. 10 i 11.
14. Tryb i szczegółowe kryteria oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej określi uchwała Sejmiku Województwa Śląskiego.

Rozdział 4

Zakres przedmiotowy (obszary działania)

1. Przedmiotem współpracy samorządu województwa z organizacjami są zadania samorządu województwa, ze sfery zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 ustawy, dotyczące w szczególności:

- a) zadań wpisujących się w cele *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego* oraz w inne wojewódzkie dokumenty programowe;
 - b) zadań dotyczących promocji województwa;
 - c) zadań zleconych do realizacji samorządowi województwa na podstawie innych aktów prawnych;
 - d) wspólnego określenia ważnych dla mieszkańców regionu potrzeb i tworzenia systemowych rozwiązań problemów społecznych.
2. Przyjęto trzy zagadnienia horyzontalne, w ramach których realizowane są zadania publiczne:
- a) **człowiek** – działania mające na celu poprawę jakości życia jednostki i społeczeństwa w województwie;
 - b) **środowisko** – działania mające na celu poprawę jakości środowiska w województwie;
 - c) **rozwój** – działania mające na celu pobudzenie zarówno rozwoju gospodarczego regionu, jak i rozwoju społecznego w województwie.

Rozdział 5

Priorytetowe zadania publiczne

1. Na 2018 roku zostały określone trzy zadania priorytetowe, ważne z uwagi na realizowane przez samorząd województwa programy oraz wpisujące się w aktualne oczekiwania społeczne mieszkańców województwa, które stanowią uszczegółowienie trzech zagadnień horyzontalnych:

- a) **CZŁOWIEK – Budowanie relacji społecznych opartych o humanitaryzm, równe traktowanie oraz przeciwdziałanie przemocy i mowie nienawiści.**

W działaniach realizowanych w ramach współpracy samorządu województwa z sektorem pozarządowym ważne jest uwzględnienie przedsięwzięć mających na celu budowanie lub utrwalanie dobrych relacji międzyludzkich i społecznych, w tym służących przeciwdziałaniu agresji, mowie nienawiści, powstawaniu zaniedbań i deficytów rozwojowych w społecznościach lokalnych prowadzących do rozszerzania się środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jednocześnie istotnym jest promowanie dobrych praktyk w zakresie zasady równego traktowania oraz wyrównywanie szans wszystkich grup społecznych.

W 2018 roku obchodzimy 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Jednocześnie rok 2018 został ustanowiony Rokiem Praw Kobiet, dla upamiętnienia 100. rocznicy przyznania kobietom w Polsce praw wyborczych. Jednocześnie w tym roku przypada 10. rocznica śmierci Ireny Sendlerowej, będącej wzorem do naśladowania w zakresie współpracy międzykulturowej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym bądź utratą zdrowia i życia.

W realizacji zadań samorządu województwa we współpracy ze środowiskiem pozarządowym, istotne wydaje się wzmacnianie relacji międzyludzkich poprzez

promowanie postaw humanitarnych, podnoszących ludzką godność, jak i budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

Powyższe zadanie priorytetowe pozwala na powierzanie lub zlecenie zadań publicznych m.in. w zakresie¹:

- *pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;*
- *wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;*
- *działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;*
- *podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;*
- *działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;*
- *działalności na rzecz integracji cudzoziemców;*
- *ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;*
- *działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;*
- *promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;*
- *działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;*
- *upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;*
- *udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;*
- *działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;*
- *działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych;*
- *działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;*
- *przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;*
- *działalności charytatywnej;*
- *promocji i organizacji wolontariatu;*
- *działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1-32.*

¹ Art. 4.1 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

b) ŚRODOWISKO – działanie na rzecz poprawy jakości powietrza atmosferycznego oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

Rok 2017 był czasem, w którym w szczególny sposób zwracano uwagę na problem niskiej jakości powietrza na terenie województwa śląskiego. Efektem wielomiesięcznych prac ekspertów, konsultacji społecznych i współpracy z samorządami było uchwalenie przez Sejmik Województwa Śląskiego tzw. uchwały antysmogowej. Dokument ten, będący aktem prawa miejscowego, wprowadza ograniczenia i zakazy mające na celu zmniejszenie negatywnych skutków niskiej emisji na stan środowiska i zdrowie ludzi. Osiągnięcie tego celu wymaga jednakże dalszych skoordynowanych działań i współpracy wielu środowisk, gdyż realizacja uchwały antysmogowej będzie się wiązać z ogromnym wysiłkiem organizacyjnym i finansowym, a także z koniecznością zmiany mentalności i podniesienia powszechnej świadomości mieszkańców regionu.

W działaniach realizowanych w ramach współpracy samorządu województwa z sektorem pozarządowym należy zatem uwzględnić:

- rozwijanie i przekazywanie dzieciom, młodzieży i dorosłym wiedzy o przyczynach niskiej emisji i jej skutkach dla środowiska i zdrowia ludzi,
- promowanie postaw i zachowań przyczyniających się do zmniejszenia negatywnych oddziaływań na stan powietrza,
- udzielanie pomocy, przede wszystkim organizacyjnej i technicznej, mieszkańcom, którzy samodzielnie nie są w stanie przeprowadzić działań wynikających z uchwały.

Województwo śląskie charakteryzuje się niespotykaną w skali kraju różnorodnością geograficzną i przyrodniczą. Od stuleci podlega intensywnym wpływom wielu gałęzi gospodarki człowieka. Wpływy te nie zawsze są jednoznacznie negatywne. Przykładowo, racjonalna gospodarka stawowa umożliwiła wykształcenie się wielu cennych siedlisk przyrodniczych, które nie mogłyby powstać spontanicznie. Szczególne uwarunkowania geograficzne, gospodarcze i historyczne sprawiły zatem, że na terenie województwa śląskiego istnieje szereg cennych obiektów przyrody ożywionej i nieożywionej, które zasługują na staranną ochronę, oznakowanie i wypromowanie. Istotną rolę w tym procesie odgrywać może rosnąca popularność różnych form turystyki i rekreacji oraz zwiększająca się świadomość wartości bioróżnorodności samej w sobie.

W działaniach realizowanych w ramach współpracy samorządu województwa z sektorem pozarządowym należy zatem uwzględnić:

- inicjowanie i realizację działań mających na celu ochronę cennych obiektów przyrody ożywionej i nieożywionej,
- rozwijanie różnych form aktywnego spędzania czasu w powiązaniu z promowaniem wartościowych form dziedzictwa przyrodniczego,
- przekazywanie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych i atrakcyjnych form rozpowszechniania informacji.

Powyższe zadanie priorytetowe pozwala na powierzanie lub zlecenie zadań publicznych m.in. w zakresie²:

- *kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;*
- *ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;*
- *turystyki i krajoznawstwa;*
- *porządku i bezpieczeństwa publicznego;*
- *ratownictwa i ochrony ludności.*

c) ROZWÓJ – Kreowanie polityki młodzieżowej i rozwoju współpracy międzypokoleniowej, jako stymulatora rozwoju gospodarczego i społecznego województwa

Konieczność aktywizacji młodego pokolenia w województwie śląskim, pobudzenia entuzjazmu młodzieży do działania w i na rzecz województwa oraz promowanie idei samorządności to jedne z głównych wyzwań, jakie postawił przed sobą samorząd województwa. Młodzieżowy Sejmik Województwa Śląskiego, tworzony w oparciu o potencjał uczniów i studentów, kreuje nowe postrzeganie współpracy samorządu województwa z młodym pokoleniem, jak również daje szansę współpracy z innymi ciałami dialogu społecznego i obywatelskiego.

W 2017 roku zdiagnozowano w województwie śląskim problem depopulacji, spowodowany czynnikami demograficznymi, społecznymi i gospodarczymi. Wskazano, że zjawisko depopulacji spowodowane jest w głównej mierze migracją pokolenia młodych mieszkańców województwa śląskiego do innych ośrodków edukacyjnych, kulturowych i przemysłowych, co dodatkowo potęguje proces starzenia się społeczeństwa oraz opóźniania się wieku macierzyństwa, zwłaszcza urodzenia pierwszego dziecka.

Biorąc powyższe pod uwagę, koniecznym jest podjęcie działań zmierzających do zachęcenia młodych ludzi do pozostania w województwie, zaangażowania ich w pracę na rzecz rozwoju własnych środowisk lokalnych oraz zmobilizowania do kształtowania nowej rzeczywistości. Skorelowanie działań na rzecz młodzieży ze zaktywizowanymi już środowiskami senioralnymi, w ramach współpracy międzypokoleniowej daje możliwość wspólnych działań na rzecz rozwoju województwa śląskiego.

W działania skierowane do dzieci i młodzieży już wcześniej aktywnie włączały się organizacje pozarządowe, dlatego też właściwe wydaje się wykorzystanie ich potencjału i doświadczenia w tym zakresie.

Powyższe zadanie priorytetowe pozwala na powierzanie lub zlecenie zadań publicznych m.in. w zakresie³:

² Art. 4.1 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

³ Art. 4.1 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa;
 - promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
 - działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
 - działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
 - działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;
 - działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
 - nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
 - działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;
 - wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.
2. Realizacja zadań priorytetowych przez organizacje pozarządowe oznacza, że mogą otrzymać 100% kwoty, o którą się ubiegają. W przypadku nieuwzględnienia w ofercie realizacji zadań priorytetowych, organizacje mogą otrzymać maksymalnie do 70% kwoty, o którą się ubiegają. Kwota maksymalna dotyczy wartości wnioskowanej, a nie wartości całego zadania.
 3. Realizacja zadań priorytetowych odbywa się w obszarach zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy.
 4. Samorząd województwa w swoich działaniach wdraża standardy oraz dobre praktyki zgodnie z zapisami Modelu współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych powstałego w marcu 2012 r., jako rezultat projektu systemowego Departamentu Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Rozdział 6

Okres realizacji programu

Program obowiązuje od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

Rozdział 7

Sposób realizacji Programu

1. Podmiotami uczestniczącymi we współpracy są:
 - a) Sejmik Województwa Śląskiego – w zakresie wyznaczania kierunków współpracy z organizacjami,
 - b) Zarząd Województwa Śląskiego – realizujący Program współpracy, jako organ

- wykonawczy Województwa,
- c) organizacje.
2. Zarząd Województwa Śląskiego realizuje Program przy pomocy:
- a) komórek organizacyjnych Urzędu;
 - b) jednostek organizacyjnych samorządu województwa, które w obszarach swojego działania współpracują z organizacjami.
3. Komórki organizacyjne urzędu oraz jednostki organizacyjne samorządu województwa prowadzą bezpośrednią współpracę z organizacjami, która w szczególności polega na:
- a) przygotowaniu i prowadzeniu konkursów ofert dla organizacji na realizację zadań finansowanych oraz dofinansowanych z budżetu Województwa;
 - b) sporządzaniu sprawozdań z finansowej i pozafinansowej współpracy z organizacjami;
 - c) podejmowaniu i prowadzeniu bieżącej współpracy z organizacjami.
4. Za koordynację współpracy samorządu województwa z organizacjami odpowiada Wydział Dialogu urzędu.
5. Cele wskazane w Programie będą realizowane przez finansowe i pozafinansowe formy współpracy.

Rozdział 8

Wysokość środków przeznaczonych na realizację programu

1. Kwota planowana na realizację Programu jest nie mniejsza niż 8 000 000 zł.
2. Wysokość środków przeznaczona na realizację programu zostanie określona w budżecie Województwa na rok 2018.
3. Wydatki związane z realizacją zadań, o których mowa w Programie nie mogą przekroczyć kwoty środków finansowych zaplanowanych na ten cel w budżecie na rok 2018.

Rozdział 9

Sposób oceny realizacji programu

1. Bieżącym monitoringiem realizacji programu zajmują się pracownicy Wydziału Dialogu urzędu we współpracy z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego, kierownikami właściwych merytorycznie komórek organizacyjnych urzędu oraz jednostek organizacyjnych samorządu województwa.
2. Monitoring polega na ocenie realizacji opisanych zasad i form współpracy. Uzyskiwane w czasie realizacji programu informacje, uwagi, wnioski i propozycje

dotyczące realizowanych projektów będą wykorzystywane do usprawnienia bieżącej współpracy samorządu województwa z organizacjami.

3. Końcowa ewaluacja dotycząca realizacji poszczególnych zadań priorytetowych odbywać się będzie między innymi poprzez odwołanie do wskaźników o charakterze ilościowym, jak też do oceny jakościowej.
4. Ocena ilościowa realizacji Programu dokonywana może być m.in. w oparciu o następujące wskaźniki:
 - a) wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom na realizację zadań publicznych w danym roku budżetowym;
 - b) wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom na realizację zadań priorytetowych w danym roku budżetowym;
 - c) liczbę ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych przez komórki merytoryczne urzędu oraz jednostki organizacyjne samorządu województwa;
 - d) liczbę ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań priorytetowych przez komórki merytoryczne urzędu oraz jednostki organizacyjne samorządu województwa;
 - e) liczbę ofert złożonych przez organizacje w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych;
 - f) liczbę ofert złożonych przez organizacje w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań priorytetowych;
 - g) liczbę umów o współfinansowanie lub finansowanie zawartych na realizację zadań publicznych;
 - h) liczbę umów o współfinansowanie lub finansowanie zawartych na realizację zadań priorytetowych;
 - i) liczbę organizacji, które otrzymały dofinansowanie z budżetu Województwa na realizację zadań publicznych;
 - j) liczbę organizacji, które otrzymały dofinansowanie z budżetu Województwa na realizację zadań priorytetowych;
 - k) liczbę zadań publicznych, które otrzymały dofinansowanie z budżetu Województwa Śląskiego;
 - l) liczbę beneficjentów zadań publicznych zleconych przez samorząd województwa;
 - m) liczbę beneficjentów zadań priorytetowych zleconych przez samorząd województwa;
 - n) liczbę osób zaangażowanych w realizację zadań publicznych (w tym wolontariuszy),
 - o) liczbę osób zaangażowanych w realizację zadań priorytetowych (w tym wolontariuszy).

5. Ocena jakościowa współpracy odbywać się może m.in. poprzez:
 - a) badanie ankietowe prowadzone wśród organizacji w celu poznania opinii podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego;
 - b) analizę stopnia realizacji celów wskazanych w warunkach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych;
 - c) analizę wykorzystania środków otrzymanych w ramach dotacji, w przedmiocie realizowanego zadania.
6. Zarząd Województwa Śląskiego nie później niż do 31 maja 2019 roku prześle sprawozdanie z realizacji Programu Sejmikowi Województwa Śląskiego.
7. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 6, zostanie zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie ngo.slaskie.pl.

Rozdział 10

Informacja o sposobie tworzenia programu i przebiegu konsultacji

1. Prace nad przygotowaniem Programu zostały zainicjowane i przeprowadzone przez Wydział Dialogu urzędu.
2. Program został przygotowany na podstawie:
 - a) informacji uzyskanych z komórek organizacyjnych urzędu, oraz jednostek organizacyjnych samorządu województwa w zakresie współpracy z organizacjami,
 - b) propozycji zgłoszonych przez organizacje,
 - c) uwag zgłoszonych do projektu Programu podczas konsultacji społecznych.
3. Projekt Programu udostępniony został do konsultacji w okresie od 21 września 2017 roku do 5 października 2017 roku.
4. Konsultacje społeczne Programu prowadzone były w formach przewidzianych w uchwale Nr IV/5/4/2011 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 14 lutego 2011 roku w sprawie *zmiany uchwały Nr IV/3/7/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 grudnia 2010 roku w sprawie przyjęcia Zasad i trybu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego*, tj.:
 - a) pisemnej – poprzez składanie wypełnionych formularzy osobiście w siedzibie urzędu,
 - b) pisemnej – poprzez przesyłanie wypełnionych formularzy za pośrednictwem poczty tradycyjnej na adres Kancelarii Ogólnej urzędu,
 - c) pisemnej – poprzez przesyłanie wypełnionych formularzy za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: ngo@slaskie.pl,
 - d) publikacji tekstu dokumentu na stronie internetowej Województwa,
 - e) ustnej – poprzez przyjmowanie uwag w siedzibie urzędu (w Wydziale Dialogu).

Rozdział 11

Postanowienia końcowe

1. Zmiany w Programie mogą być dokonywane wyłącznie w trybie uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego.
2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym Programie zastosowanie mają przepisy ustaw: o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, o finansach publicznych, Kodeks Cywilny, Kodeks Postępowania Administracyjnego oraz Prawo zamówień publicznych.

Załącznik:

Zasady powoływania i tryb pracy komisji konkursowych otwartych konkursów ofert na zadania publiczne Województwa Śląskiego.

Zasady powoływania i tryb pracy komisji konkursowych otwartych konkursów ofert na zadania publiczne Województwa Śląskiego

§ 1

Komisje konkursowe otwartych konkursów ofert na zadania publiczne Województwa Śląskiego, zwane dalej „Komisjami”, powoływane są przez Zarząd Województwa Śląskiego, zwany dalej „Zarządem”, dla każdego zadania, na które ogłoszony zostanie otwarty konkurs ofert na zadania publiczne Województwa Śląskiego zwany dalej „Konkuresem”.

§ 2

1. Komisja podejmuje decyzje w obecności co najmniej 1/2 liczby jej członków, w tym przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego.
2. W sprawach proceduralnych Komisja podejmuje decyzje przez aklamację (brak sprzeciwu) lub w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów. W przypadku równej liczby głosów, decyduje głos przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego (pod nieobecność przewodniczącego).
3. Komisja obraduje na posiedzeniach zamkniętych, bez udziału oferentów. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący może zarządzić inny tryb pracy Komisji.
4. Komisja konkursowa może korzystać z pomocy osób posiadających specjalistyczną wiedzę z dziedziny obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy.
5. Kierownik komórki organizacyjnej sprawującej nadzór nad przebiegiem konkursu każdorazowo zgłasza i informuje Dyrektora Wydziału Dialogu o posiedzeniach komisji. Dyrektor Wydziału Dialogu może podjąć decyzję o uczestnictwie w posiedzeniach komisji pracownika Wydziału Dialogu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w charakterze obserwatora.

§ 3

1. Komisja ocenia jedynie oferty spełniające wszystkie wymogi formalne.
2. Oceny zgodności z wszystkimi wymogami formalnymi dokonuje komórka organizacyjna urzędu lub jednostka organizacyjna Województwa organizująca otwarty konkurs.

§ 4

1. Do zadań Komisji należy w szczególności:

- a) ocena ofert wg zapisu art. 15 ust. 1 ustawy,
 - b) ocena ofert zgodnie z kryteriami przyjętymi dla poszczególnych konkursów,
 - c) sporządzenie listy rankingowej ofert zgłoszonych na konkurs.
2. Ocena poszczególnej oferty stanowi średnią punktów przyznawanych przez poszczególnych członków Komisji.
 3. Komisja może zaproponować przyznanie dotacji w kwocie niższej od określonej w ofercie.
 4. Wszyscy członkowie Komisji mają wgląd w złożone oferty na każdym etapie prac Komisji.

§ 5

Komisja ulega rozwiązaniu po wyczerpaniu środków przeznaczonych na zadanie, na które ogłoszony został otwarty konkurs ofert w danym roku budżetowym.

§ 6

1. Z prac Komisji, na podstawie kart oceny merytorycznej, które są podstawą do stworzenia rankingu ofert, sporządza się protokół, który podpisuje przewodniczący lub wiceprzewodniczący Komisji w niej uczestniczący. Zawiera on w szczególności:
 - a) informację o trybie i terminie posiedzenia Komisji;
 - b) listę obecności członków Komisji (załącznik do protokołu);
 - c) informację o wyłączeniu członków Komisji z oceny ofert wraz z uzasadnieniem tego faktu;
 - d) wskazanie liczby ofert, które wpłynęły na otwarty konkurs ofert w terminie;
 - e) wskazanie ofert odrzuconych na etapie oceny formalnej wraz z podaniem przyczyn odrzucenia (załącznik do protokołu);
 - f) zestawienie ofert ocenianych merytorycznie ze wskazaniem liczby przyznanych punktów i propozycją kwot dotacji (załącznik do protokołu);
 - g) karty oceny merytorycznej ofert (do wglądu w wydziale merytorycznym).
2. Protokół, listę zaopiniowanych ofert oraz projekt uchwały przekazuje się Zarządowi.

§ 7

Za pracę w Komisji nie przysługuje wynagrodzenie.

§ 8

Obsługę Komisji zapewnia komórka organizacyjna urzędu lub jednostka organizacyjna samorządu województwa właściwa dla tematyki konkursu.